

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Васкуларни пристапи во Нефрологија

ЈЗУ Универзитетска клиника за Нефрологија

Универзитетски клинички центар Љубљана, Р.Словенија (26.10.2015-21.11.2015 година)

Др Никола Ѓорѓиевски

12.10.2015

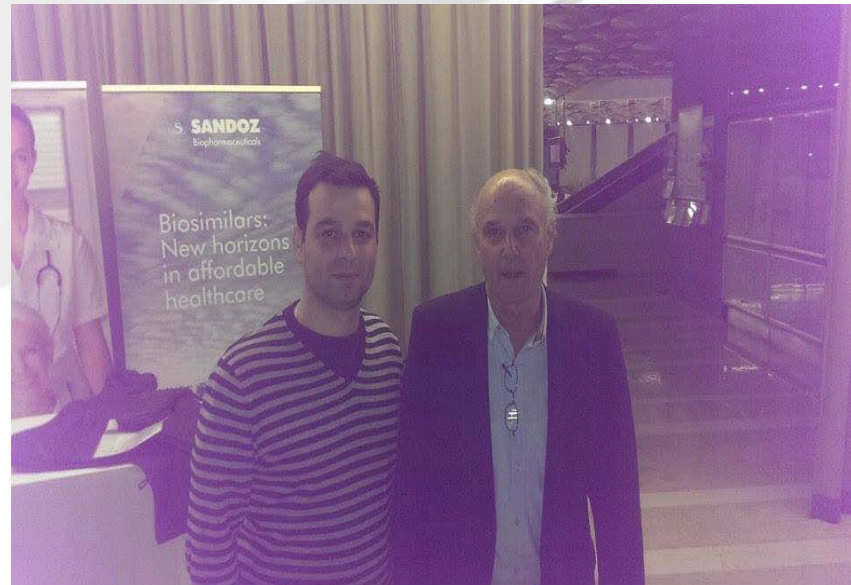

www.mzh.gov.mk

Васкуларни пристапи за хемодијализа (ХД)

Едукацијата се одвиваше на Клиничкиот оддел за Нефрологија (КОН) во склоп на Универзитетски клинички центар Љубљана, Р.Словенија под менторство на проф. Д-р Рафаел Пониквар

Вовед и историјат за Васкуларните пристапи во Нефрологијата:

Добар и адекватен васкуларен пристап е неопходен за обезбедување на барањата на дијализната прескрипција (влезна врата за животот на болните со потреба од дијализа- Ахилова петица на ХД)

- 1924 година се смета за почеток на ХД кај човекот (траела од 30-60 мин)
- Првата успешна ХД изведена во 1943 година од страна на Колф кај 29 годшина пациентка
- Во 1961 година од страна на Stanly Shaldon од Лондон се креираат венски катетри за ХД
- Во 1966 од страна на Brescia, Cimino, Appel и Hurwisch изведена поткожна анастомоза помеѓу a.radialis и v.cephalica т.е **првата формирана артерио-венска фистула (АВФ)**

Типови на васкуларен пристап за ХД

□ Привремен васкуларен или времен пристап за ХД
(централен венски катетер)

□ Траен васкуларен или хроничен пристап за ХД
(артерио-венска фистула, артерио-венска фистула
со васкуларен графт и тунилизирање на централен
венски катетер)

Индикации за поставување на привремен или времен васкуларен пристап за ХД :

- Акутна бубрежна болест
- Детоксификација на човечкото тело (интоксикации)
- Како привремен пристап кај болни на хронична хемодијализна програма (неадекватно деби од страна на трајниот или хроничниот пристап за ХД)

Индикации за поставување на траен или хроничен васкуларен пристап за ХД :

- Хронична бубрежна болест терминален стадиум (ХББ) предвиден за хронична хемодијализна програма
- ЛДЛ фереза кај болни со херидитарни дислипидемии

Привремениот или времениот пристап за ХД подразбира поставување на централен венски катетер во:

v.femoralis

v.jugularis

v.subclavia

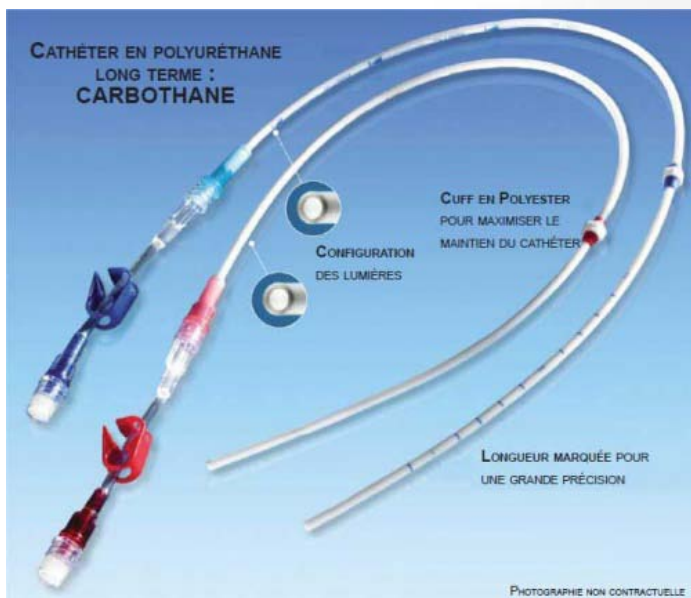

Видови на централни венски катетери за ХД се разликуваат во однос на :

- лумен
- должина
- дизајн

еднолуменски

дволуменски

Приказ на поставување на централен југуларен венски катетер под ехосонографија

Предноста на оваа метода е поради **намален број на компликации** од истата (хеморагија, постпункционален хематом, пнеумоторкас, хематоторакс)

Стеknати искуства здобиени за време на престојот во КОН, Љубљана, Р.Словенија во однос на употребата на венските централни катери за ХД се :

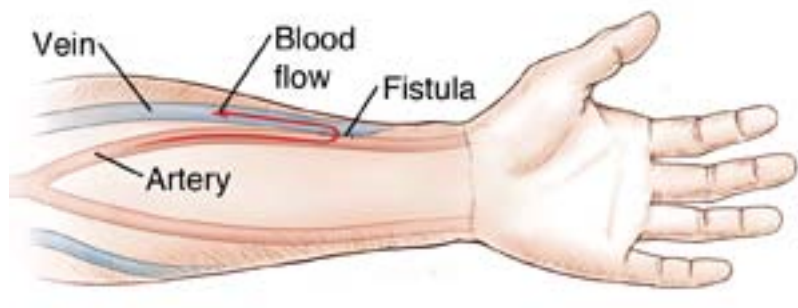
- ❑ Најчесто употребуван привремен или времен пристап за ХД е поставување на **централен венски југуларен катетер**
- ❑ Најчесто употребувани се **еднолуменските** централни венски катетри
- ❑ Поставувањето на централните венски катетери се одвива во најголем број случаи под **ехосонографија** (намален број компликации)
- ❑ Користење на **периферна циркулација** ако дозволува здравствената состојба на болниот

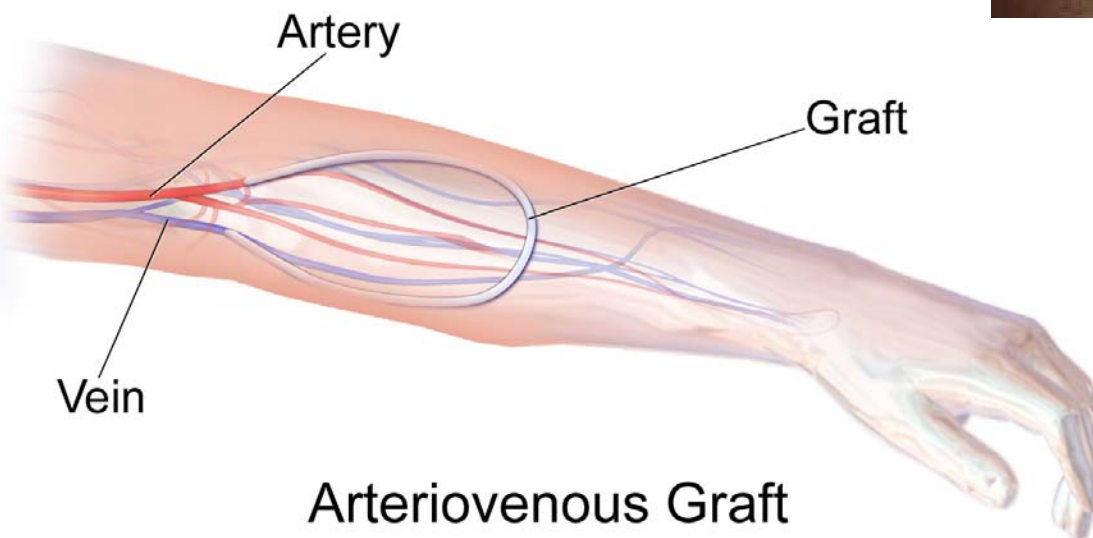
Траен или хроничен васкуларен пристап за ХД

Артерио-венска фистула АВФ

Тунелизиран венски катетер

АВФ со Васкуларен графт

Одделот за васкуларни пристапи кој работи под раководство на проф др Рафаел Пониквар ги опфаќа следниве методи:

- Креирање на траен или времен васкуларен пристап за хемодијализа (артерио-венска фистула АВФ, поставување на васкуларен графт)
- Решавање на компликации кај болни со АВФ (тромбектомија, реконструкција на тромбозирани фистула)
- Ултразвучен преглед на АВФ и васкуларен графт на пациенти со хроничен хемодијализен програм кај кои биле регистрирани проблеми во текот на хемодијализата (дисфункционални АВФ/ВГ со лош крвен проток во текот на хемодијализата, проблеми со пунктирање на АВФ/ВГ, суспектни стенози и тромбози на истите)

Заклучок

Главна детерминанта на **адекватноста и проодноста на васкуларниот пристап е крвниот проток** во васкуларниот пристап, неадекватниот крвен проток ќе доведе до рециркулација на крвта во пристапот и ќе ја намали ефикасноста од дијализата. Нарушување на функцијата на васкуларниот пристап и компликациите на васкуларниот пристап се најчести причина за хоспитализација на пациентите со терминална бубрежна болест.

Во однос на горе наведеното, **лекарот секогаш се обидува да обезбеди најдобар васкуларен пристап за ХД**, со оглед на здравствената состојба на болниот.

